

Józef Zdunek

Antologia poznajskiego Klubu Literackiego

Półwieczna działalność poznajskiego Klubu to okres różnorodnej, owocnej pracy. W ciekawej i pięknej formie przedstawia ją wydana publikacja *Daję słowo. Antologia 50-lecia Poznajskiego Klubu Literackiego*. Książka pod redakcją Jerzego Grupińskiego i Łucji Dudzińskiej – prezski Fundacji Otwartych Na Twórczość (FOND) – jest książką urokliwą, elegancką – jednym słowem – bibliofilską, przyciągającą. Duża w tym zasługa Joanny Kulhawiak (opracowała projekt okładki i całego wnętrza antologii) i Edyty Kulczak (korekta). Publikacja ukazała się w 2020 roku, pod patronatem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich (SPP), jest 46. tomem Biblioteki FONT. Składa się z trzech części: Tekst Jerzego Grupińskiego pt. *W podwójną rocznicę Poznajskiego Klubu Literackiego „Dąbrówka”*. Autorzy – poezja i proza. Aneks – pamiątki, archiwalia, w tym tekst *Koniecznik pisać...* autorstwa Jerzego Grupińskiego.

Na lata działalności Klubu Literackiego 1970-2021 składają się dwa okresy wyodrębnione według miejsca lokalizacji – 35 lat w Pałacu Kultury i Centrum Kultury Zamek oraz 16 lat w Piątkowskim Centrum Kultury „Dąbrówka”. Od samego początku Klub był nastawiony na organizowanie spotkań literackich i promowanie poetów i pisarzy nie tylko posiadających dorobek literacki, ale także początkujących. Pierwszymi poetami i pisarzami, którzy współtworzyli spotkania byli: Andrzej Babiński, Stanisław Barańczak, Edward Balcerzan, Krzysztof Kaczowski, Ryszard Milczewski-Bruno, Marek Obarski, Jerzy Satanowski, Edward Stachura, Jerzy Strzałkowski i inni. Dalej autor wymienia nazwiska młodych w owym czasie, promowanych, wstępujących do literatury twórców, dziś cenionych za swe dokonania: Małgorzatę Lebdeń, Bartosza Konstrata, Mateusza Grzebalskiego, Andrzeja Sońnickiego, Józefa Ł. Kaczmarka, Jacka Dehnela, Piotra Macierzyńskiego, Mariana Czerkasowa, Karola Francuzika, Dariusza Sońnickiego i innych. Klub Promował nie tylko poetów i pisarzy, ale także grupy literackie: gnieźnieńskie „Drzewo”, krakowską grupę „Tylicz”, śląski „Kontekst”, trójmiejski „Monolit Poetycki PARALIZ” i inne.

Sporo miejsca autor poświęca kwar-

talnikowi *Protokół Kulturalny*, wydawanemu najpierw w Zamku, obecnie przez Klub Literacki „Dąbrówka” Piątkowskie Centrum Kultury Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej (ukazuje się już od ponad 20 lat, wcześniej ukazywał się *Protokół Towarzyski*), ponadto wydano wiele ulotek, półlarkuszy, programów itp.

W *Protokole Towarzyskim* debiutowało wielu młodych utalentowanych poetów, których lista jest bardzo długa (są wymienieni w antologii), dziś znani twórcy, animatorzy środowisk, redaktorzy pism, twórcy serii wydawniczych, profesorowie. Redaktor Jerzy Grupiński pisze: *Chyba od początku mieliśmy przysłowiowego „dobrego nosa” do debiutantów*.

W 50-letniej historii Klubu były też zdarzenia na wskroś humorystyczne, a może nawet z pogranicza skandalu, o których wspomina się w antologii. Ich autorem był m.in. Andrzej Babiński, człowiek niezwykle, ponieważ tragiczny.

Pokażną część książki zajmuje alfabetyczna prezentacja 46. poetów i pisarzy. Każdemu prezentowanemu poświęcono cztery strony, umieszczając kolejno: fotografię, notkę biogram, pod nim skondensowaną myśl, wyimek z twórczości danego artysty oraz prezentowane utwory (na 3 stronach).

Oto kilka wziętych losowo:

Czas zaciera po sobie ślady / lecz nie mylić tego z leczeniem ran (Tomasz Fellmann), s. 46.

niektóre słowa są takie stare / niektóre idee jak zwykłe kamienie / w jednym z nich jest łaska (Grażyna Kiełsińska), s. 62.

Każdego dnia robimy tysiące kroków, ale co sprawia, że jeden z nich wyrzuca nas na orbitę nieznanych doświadczeń. (Anna Kokot-Nowak), s. 70.

Kultura różnie pisana jest jednak jedna. Tak niech zostanie. (Jan Wojciech Malik), s. 110.

czym jest terazniejszość pełna niewiadomych znaczeń (Marek Słomiak), s. 158.

czego naprawdę pragnę / w spoconej dłoni / kolejny zmięty bilet donikąd (Kamila Izabela Ziola), s. 194.

Prezentowana w antologii grupa twórców jest zróżnicowana pod względem wiekowym i zawodowym, a także pod względem dorobku twórczego, wszystkich łączy przyjaźń i umiłowanie literatury.

Część trzecia to „Aneksy” – pamiątki i archiwalia, obejmujące 21 stron. Są tu reprodukcje dyplomów, plakatów, pierwsze strony *Protokołu Towarzyskiego* i *Protokołu Kulturalnego*, portrety nieżyjących poetów Andrzeja Babińskiego, Jerzego Szatkowskiego, Marka Kośmidra i Wincentego Różańskiego. Portrety wykonał Zbigniew Ikona Kresowaty.

Jest wiele zdjęć ze spotkań literackich i innych imprez, na których można zobaczyć m.in. Jerzego Milczewskiego-Bruno, Jerzego Kośmidra, Krzysztofa Kuczowskiego, Andrzeja Babińskiego, Witka Różańskiego, Leszka Szarugę, Ryszarda Krynickiego, Stanisława Barańczaka, Edwarda Balcerzana, Stanisława Różewicza, Jerzego Strzałkowskiego, Stefana Pastuszewskiego, Dawida Junga, Omira Sochy i innych.

W tej części umieszczono tekst autorstwa Jerzego Grupińskiego, który jest uzupełnionym wstępem do wydanego na 40-lecie Klubu, almanachu pod tytułem *Na końcu świata albo języka* (wydawnictwo Kontekst 2011) zredagowanego przez Jerzego Grupińskiego, Jolantę i Stanisława Szwarców.

Bogatą dokumentację Klubu posiada Ośrodek Dokumentacji Wielkopolskiego Środowiska Literackiego, przekazał ją Jerzy Grupiński filii Biblioteki Raczyńskich przy ulicy Wronieckiej 14. W 2016 roku Biblioteka Raczyńskich wydała „Katalog” – opracowanie bibliograficzne dorobku Klubu, tom 4, sygnatury DL/408 – DL/511w opracowaniu Reginy Kurewicz i Alicji Przybyszewskiej. Powstały też inne opracowania, np. praca magisterska „Zarys monograficzny Klubu Literackiego Centrum Kultury Zamek w Poznaniu” Kaliny Mądrej napisana pod kierunkiem prof. Jerzego Świdzińskiego UAM Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu (nr albumu 5605). „Protokół” bywa publikowany i komentowany przez Stefanię Pruszyńską („Gazeta Autorska”), przez Zygmunta Dekiarta, w pismach literackich („ReWiry”, „Akant”) i w internecie, m.in. vide strona Wielkopolskiego Oddziału ZLP.

Podsumowaniem działalności Klubu niech będą słowa Łucji Dudzińskiej (4. strona okładki antologii *Daję słowo*): *Półwieczny jubileusz istnienia Klubu Literackiego w Poznaniu, to wydarzenie skupiające dwa albo trzy pokolenia twórców. Pierwsze kroki w „uprawianiu poezji”, pierwsze publikacje i kontakt z czytelnikiem, ze środowiskiem literackim – tego się nie zapomina.*

Gazeta Kulturalna

Poezja Proza Krytyka Historia Sztuka Muzyka

Redaktor prowadzący – Andrzej Dębkowski.

Współpraca: Józef Baran, Małgorzata Dębkowska, prof. Ignacy S. Fiut, Joanna Friedrich, Andrzej Gnarowski, Kazimierz Ivosse, Stefan Jurkowski, Janusz Orlikowski, prof. Maria Szyszkowska, Andrzej Walter, Tadeusz Zawadowski, Leszek Żuliński.

Współpraca techniczna: Małgorzata Kotala, Agnieszka Kowalczyk.

Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów. Zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz zmian tytułów nadsyłanych tekstów bez uprzedniego powiadomienia autora. Skład: Andrzej Dębkowski. Druk: „TAGRAF”, 98-113 Buczek, Bachorzyn 13, tel. (043) 677-41-56.

Wydawca i redakcja: DOM KULTURY 97-425 ZELÓW, ul. Kościuszki 74, tel. (044) 6341098; 504630543; e-mail: andrzejdebkowski@wp.pl www.gazetakulturalna.zelow.pl